Coordinatie (2)

KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 21e april 1960 door de Minister van Openbaar Onderwijs verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van wet "betreffende de toekenning van sociale voordelen aan de universiteiten en de ermee gelijkgestelde inrichtingen", heeft de 22e april 1960 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de l'Instruction publique, le 21 avril 1960, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet de loi "accordant des avantages sociaux aux universités et aux établissements y assimilés", a donné le 22 avril 1960 l'avis suivant :

Het ontwerp wil een duurzame en wettelijke regeling tot stand brengen voor de subsidiëring van de instellingen voor hulpverlening aan studenten van de universiteiten en van de inrichtingen die krachtens de gecoördineerde wetten op de toekenning der academische graden en het programma der universitaire examens, met de universiteiten zijn gelijkgesteld.

De memorie van toelichting commentarieert de bestaande wijze van subsidiëring als volgt :

"Het lijdt geen twijfel dat de tussenkomst van de Staat volstrekt geboden is. Deze tussenkomst komt overigens reeds tot uiting door het uittrekken op de gewone begroting van toelagen voor een totaal van 12 miljoen frank ten voordele van de sociale diensten, de diensten voor oriëntering en de studentenrestaurants der universiteiten en gelijkgestelde inrichtingen.

Het feit echter dat deze toelagen afhankelijk blijven van de goedkeuring van de begrotingswet en dat hun bedrag buiten elke fluctuerende norm wordt vastgesteld, laat niet toe deze wijze van hulp als bevredigend te beschouwen.

Dit ontwerp heeft tot doel aan deze ontoereikendheid een definitieve oplossing te geven.

In artikel 1 wordt het beginsel gesteld van een permanente bijdrage ten gunste van de diensten voor maatschappelijke hulp aan de studenten".

.../...

De in uitzicht gestelde regeling zal ten gevolge hebben dat, waar tot dusver de betrokken organismen enkel aanspraak konden maken op toelagen onder voorwaarden bepaald bij koninklijk besluit en indien de daartoe nodige kredieten op de begroting waren uitgetrokken, hun aanspraken voortaan in de wet zelf steun zullen vinden en de nodige kredieten jaarlijks ter uitvoering van de wet op de begroting zullen moeten worden uitgetrokken.

\+

\+ +

Luidens artikel 3 worden de toelagen uitgetrokken op de begroting van het Ministerie van Openbaar Onderwijs voor het jaar volgend op de sluiting van het bedoelde academisch jaar.

Aangezien er in geen van de voorgaande artikelen van enig academisch jaar wordt melding gemaakt, is de uitdrukking "bedoelde academisch jaar" hier nietszeggend. Waarschijnlijk moet men hieronder verstaan "academisch jaar waarvoor de toelagen worden verleend". Het studentenaantal voor dit academisch jaar zou in aanmerking worden genomen voor het bepalen van het bedrag der toelage. Is dit zo, dan volgt daaruit dat de toelagen telkens worden verleend voor het laatste academisch jaar dat voorbij is en dat elke driemaandelijkse uitbetaling eerst geschiedt vijftien maanden nadat de overeenstemmende uitgave werd gedaan.

.../...

Deze bepaling is in verband te brengen met artikel 5, volgens hetwelk de wet 1 januari 1961 in werking treedt. Dit artikel kan twee zeer verschillende zaken betekenen. Moet men hieronder verstaan dat de eerste kredieten zullen worden uitgetrokken op de begroting voor 1961 zodat het eerste academisch jaar voor hetwelk toelagen op grond van de nieuwe regeling zullen worden verleend,het academisch jaar 1959-1960 is Betekent die bepaling integendeel dat de eerste toelage zal worden verleend voor het gedeelte van het academisch jaar 1960-1961 dat na 1 januari 1961 komt, zodat eerst op de begroting voor 1962 een krediet zal worden uitgetrokken en dat alleen voor 3/4 van het jaarlijks bedrag van de toelagen ?

Verduidelijking, hetzij in de tekst van artikel 5, hetzij in de memorie van toelichting lijkt onontbeerlijk.

\+

\+ \+

Artikel 4 stelt als voorwaarde voor het bekomen van de toelage : "de begunstigde instellingen moeten een bijzondere rechtspersoonlijkheid bezitten door de Koning erkend".

Volgens de memorie van toelichting "moeten de begunstigde organismen, krachtens artikel 4 van het ontwerp,een afzonderlijk rechtspersoon zijn en door de Koning zijn erkend. Wat de vormen van deze rechtspersoon betreft,zal een zeer grote vrijheid verleend worden".

.../...

Volgens de commentaar in de memorie van toelichting betekent het bepaalde in artikel 4 dat de organismen een rechtspersoonlijkheid moeten bezitten die onderscheiden is van die van de Rijksuniversiteiten (wet van 5 juli 1920) of van die van de vrije universiteiten en daarmede gelijkgestelde instellingen. Deze rechtspersoonlijkheid kan worden verworven op enige wijze bepaald door de wet. Daarenboven moet de onder de ene of andere vorm opgerichte instelling erkend worden door de Koning.

Dit alles zou duidelijker moeten blijken uit de bewoordingen van vermelde bepaling, waaraan men bovendien nog kan verwijten dat zij sommige voorschriften ten onrechte voorstelt als zouden zij voorwaarden zijn waaraan de instellingen moeten voldoen om voor subsidiëring in aanmerking te komen.

Volgende lezing wordt voor dit artikel voorgesteld :

"Artikel 4.-

Om voor subsidiëring in aanmerking te komen, moeten de in artikel 1 genoemde instellingen voor hulpverlening aan studenten rechtspersoonlijkheid bezitten en door de Koning erkend zijn.

.../...

Zij moeten hun begroting en erkenning alsmede een verslag ter verantwoording van het gebruik van de ontvangen toelagen jaarlijks aan de Minister van Openbaar Onderwijs overleggen.

In de Rijksuniversiteiten zijn zij onderworpen aan het toezicht van de Regeringscommissaris; in de met de universiteiten gelijkgestelde Rijksinrichtingen wordt op hen toezicht gehouden door een Regeringscommissaris aangewezen door de Minister van Openbaar Onderwijs".

\+

\+ +

Voorts zijn er nog enige opmerkingen betreffende de vorm te maken.

Artikel 1 is, in de Nederlandse tekst althans, onnauwkeurig opgesteld.

De volgende lezing verdient aanbeveling :

"Artikel 1.-

Jaarlijks worden toelagen verleend aan de instellingen voor hulpverlening aan studenten van de universiteiten en van de inrichtingen die ermee gelijkgesteld zijn krachtens de gecoördineerde wetten op de toekenning van de academische graden en het programma van de universitaire examens.

.../...

Deze toelagen moeten namelijk de werking bevorderen van de sociale diensten, de oriënteringsdiensten, de spijshuizen en studententehuizen en bijdragen tot de bouw, de modernisering, de vergroting en de geschiktmaking der studententehuizen".

Ook artikel 2, eerste lid, zou juister kunnen worden gesteld en wel als volgt :

"Artikel 2.-

De toelagen worden berekend op basis van het aantal studenten in elk der betrokken universiteiten of daarmede gelijkgestelde inrichtingen ingeschreven. Welk ook dit aantal zij, mogen de toelagen voor het geheel van de begunstigden der diensten en instellingen niet lager zijn dan 15 miljoen frank per universiteit en 1.500.000 frank per ermee gelijkgestelde inrichting".

Le projet tend à instaurer un régime durable et légal en matière de subventionnement des organismes d'assistance aux étudiants des universités et des établissements qui y sont assimilés en vertu des lois coordonnées sur la collation des grades académiques et le programme des examens universitaires.

L'exposé des motifs consacre au mode de subventionnement actuel le commentaire ci-après :

"L'intervention de l'Etat s'impose dès lors avec évidence. Du reste, celle-ci se manifeste déjà par l'inscription au budget ordinaire de subventions d'un total de 12 millions de francs au profit des services sociaux, des services d'orientation et des restaurants estudiantins des universités et établissements y assimilés.

Toutefois, le fait que ces subventions restent liées au vote de la loi budgétaire et que leur montant est fixé en dehors de toute norme évolutive ne permet pas de considérer cette forme d'aide comme satisfaisante.

Le présent projet tend à remédier à ces insuffisances de façon durable.

L'article 1er pose le principe d'une intervention permanente en faveur des services d'assistance social aux étudiants".

Par l'effet de la réglementation projetée, les organismes intéressés, qui ne pouvaient jusqu'à présent bénéficier de subventions que dans les conditions

.../...

prévues par arrêté royal et pour autant que les crédits nécessaires fussent inscrits au budget, puiseront désormais le droit aux subventions directement dans la loi, les crédits indispensables devant être inscrits annuellement au budget en exécution de la loi.

\+

\+ +

Aux termes de l'article 3 du projet les subventions sont inscrites au budget du Ministère de l'Instruction publique de l'année qui suit la clôture de l'année académique visée.

Les articles précédents ne faisant pas allusion à une année académique, l'expression "année académique visée" est, en l'espèce, dénuée de sens. Sans doute, doit-elle s'entendre de l'année académique pour laquelle les subventions sont octroyées. S'il est tenu compte, pour la fixation du taux de la subvention, du nombre d'étudiants de cette année académique, il s'ensuivra que les subventions seront chaque fois octroyées pour la dernière année académique écoulée et que chacune des liquidations trimestrielles n'interviendra que quinze mois après que la dépense correspondante aura été effectuée.

Cette disposition est à rapprocher de l'article 5, qui fixe l'entrée en vigueur de la loi au 1er janvier 1961. Ce dernier article est susceptible de deux interprétations fort divergentes. Faut-il, en effet, entendre par cet article que les premiers crédits seront inscrits

au budget de l'exercice 1961 de sorte que la première année académique qui donnera lieu à l'octroi de subventions sur la base du nouveau régime sera l'année académique 1959-1960, ou bien cette disposition signifie-t-elle , au contraire, que les premières subventions seront accordées pour la partie de l'année académique 1960-1961 postérieure au 1er janvier 1961, le premier crédit n'étant, dans ce cas, prévu qu'au budget de 1962 et à raison seulement des 3/4 du montant annuel des subventions ?

Il paraît indispensable de préciser la portée de cette disposition soit dans le texte de l'article 5, soit dans l'exposé des motifs.

\+

\+ \+

L'article 4 subordonne l'octroi des subventions à la condition que "les organismes bénéficiaires constituent une personnalité juridique distincte agréée par le Roi". Dans le texte néerlandais, par contre, il est question d'une "bijzondere rechtspersoonlijkheid".

L'exposé des motifs reprend, en son texte français, l'expression "personnalité juridique distincte" et y fait correspondre, dans le texte néerlandais, l'expression "afzonderlijk rechtspersoon". Il ajoute que "la plus grande latitude sera laissée quant aux formes de cette personnalité juridique".

.../...

Il ressort de ce même exposé des motifs que la disposition de l'article 4 signifie que les organismes bénéficiaires doivent constituer une personnalité juridique distincte de celle des universités de l'Etat (loi du 5 juillet 1920) ou de celle des universités libres et des établissements y assimilés. Cette personnalité juridique peut s'acquérir de toute manière prévue par la loi. L'organisme constitué sous l'une ou l'autre forme doit, au surplus, être agréé par le Roi.

Toutes ces précisions devraient ressortir plus clairement des termes de la disposition dont s'agit , laquelle encourt de surcroît le reproche de présenter certaines prescriptions sous forme de conditions auxquelles les organismes en question devront satisfaire pour être admis au bénéfice des subventions.

Il est proposé de rédiger cet article comme suit :

"Article 4.-

Pour être admis au bénéfice des subventions, les organismes d'assistance aux étudiants visés à l'article 1er doivent jouir de la personnalité juridique et être agréés par le Roi.

Ils doivent communiquer annuellement au Ministre de l'Instruction publique leurs budgets et comptes ainsi qu'un rapport justifiant l'usage fait des subventions accordées.

Dans les universités de l'Etat, ces organismes sont soumis à la surveillance du commissaire du Gouvernement; dans les établissements de l'Etat assimilés aux universités, la surveillance est exercée par un commissaire du Gouvernement désigné par le Ministre de l'Instruction publique".

+

Pour le surplus, le projet appelle quelques observations de pure forme.

La version néerlandaise de l'article 1er manque de précision. Aussi cet article serait-il mieux rédigé comme suit :

"Artikel 1.-

Jaarlijks worden toelagen verleend aan de instellingen voor hulpverlening aan de studenten van de universiteiten en van de inrichtingen die ermee gelijkgesteld zijn krachtens de gecoördineerde wetten op de toekenning van de academische graden en het programma van de universitaire examens.

Deze toelagen moeten namelijk de werking bevorderen van de sociale diensten, de oriënteringsdiensten, de spijshuizen en studententehuizen,en bijdragen tot de bouw, de modernisering, de vergroting en de geschiktmaking der studententehuizen".

De même, l'article 2, alinéa 1er, gagnerait à être rédigé comme suit :

.../...

"Article 2.-

Les subventions sont calculées sur la base du nombre des étudiants inscrits dans chacune des universités intéressées ou des institutions y assimilées. Quel que soit ce nombre, elles ne peuvent être inférieures, pour l'ensemble des services et organismes bénéficiaires, à 15 millions de francs par université et à 1.500.000 francs par établissement assimilé".

De kamer was samengesteld uit

de Heren :	A. VRANCKX,	raadsheer van State,	voorzitter,
Messieurs :		conseiller d'Etat,	président,
	G. VAN BUNNEN,	raadsheren van State,	
	K. MEES,	conseillers d'Etat,	
	C. ROUSSEAUX,	adjunct-griffier,	griffier.
		greffier adjoint,	greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. G. VAN BUNNEN.

Het verslag werd uitgebracht door de H. H. ADRIAENS, auditeur.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. G. VAN BUNNEN.

Le rapport a été présenté par M. H. ADRIAENS, auditeur.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

(get.) C. ROUSSEAUX.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) A. VRANCKX.